

Linda Vedestig

046-359 61 68

linda.vedestig@lund.se

Barn- och skolnämnden

Remiss: Granskning av behörighet till känsliga uppgifter samt interna kontroller

Sammanfattning

De förtroendevalda revisorerna har gett EY i uppdrag att granska behörighet och åtkomst till IT-system med känsliga uppgifter samt interna kontroller. Syftet med granskningen är att bedöma om nämndernas och styrelsens arbete med behörigheter, åtkomster och loggkontroll i verksamhetssystemen hanteras på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Den sammanfattande bedömningen är att Lunds kommun, i de flesta fallen, har en tillräcklig intern kontroll avseende behörighetsfördelning och kontroller av systemloggar i de IT-system som ingått i granskningen.

Inom ramen för granskningen har dock avvikelser noterats, framförallt i ett av systemen, Unikum. Granskningen har visat att barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden behöver se över systemägarskapen i syfte att tydliggöra ansvarsfördelningen då nuvarande organisation försvårar ansvarsutkrävande. Vidare har granskningen visat att väl många funktioner ute i verksamheterna tilldelats behörighet i Unikum då behörighetsfördelningen till del sker via administratörer som arbetar i den. Vad gäller loggkontroller finns det svårigheter att genomföra kontroll genom systemloggar i Unikum och Procapita.

Utifrån granskningen rekommenderar revisorerna att samtliga nämnder ser över rutiner för gallring av behörigheter. Revisorerna rekommenderar barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden att:

- se över och säkerställa att ansvarsfördelningen avseende ägarskap och förvaltning av granskade IT-system är tydlig
- säkerställa att systematiska loggkontroller genomförs i samtliga system
- tillse att det finns ändamålsenliga rutiner för behörighetstilldelning och roller

2018-11-15

Diarienummer

BSN 2018/1102

Beslutsunderlag

Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse den 15 november 2018 dnr BSN 2018/1102

Missiv: Granskning av behörighet till känsliga uppgifter samt interna kontroller

Revisionsrapport september 2018 – Granskning av behörighet till känsliga uppgifter samt interna kontroller

Barnets bästa

Revisionen om granskning av behörighet till känsliga uppgifter samt interna kontroller syftar till att säkerställa att barn- och skolnämnden tillser att hanteringen av dessa sker på ett adekvat och ändamålsenligt sätt. Uppgifter om barn inom skolverksamheterna är enligt skrivningarna i offentlighet- och sekretesslagen särskilt skyddsvärda. Därigenom påverkar beslutet barns bästa utifrån att det kan finnas risker i att en annan myndighet, som inte har behov av informationen, innehar ett systemägarskap över systemen och därigenom den information som läggs in i det.

Ärendet

Revisionens bedömning av nuläget samt resultat av granskning

Revisionens bedömning och rekommendationer ser ut enligt följande i förhållande till revisionens kontrollmål kopplat till respektive granskat system:

Procapita BOU

Bedömningen från revisionens sida är att det är positivt att utbildningsnämnden har tagit steg för att möjliggöra loggkontroller i verksamhetssystemet. Samtidigt påpekas att det borde ha funnits på plats tidigare. Att det endast är möjligt att göra loggkontroller i delar av systemet ses som en brist. Revisionen rekommenderar att möjligheterna för att förbättra genomförande av kontroller ses över ytterligare för att stärka den interna kontrollen.

Revisionen bedömer vidare att barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden bör se över ansvarsfördelningen för systemet. Systemet behandlar information som berör båda nämnders verksamhet, men systemet handhas av utbildningsförvaltningen. Enligt riktlinjer för informationssäkerhet ansvarar respektive förvaltning för information och informationssäkerhet inom sitt verksamhetsområde. Nämnderna, tillika de personuppgiftsansvariga

2018-11-15

Diarienummer

BSN 2018/1102

myndigheterna, bör säkerställa att ansvarsfördelning och organisation är tydlig vid fråga om ansvarsutkrävande.

PMO

Precis som Procapita BOU är det är utbildningsförvaltningen som hanterar PMO, men PMO hanterar också information där barn- och skolnämnden har ansvaret. I likhet med revisionens bedömning kring Procapita BOU bedömer de att det finns oklarheter kring ansvarsfördelningen mellan utbildningsnämnden och barn- och skolnämnden avseende informationen som behandlas i PMO. Revisionen rekommenderar att detta förhållande reds ut.

Revisionen bedömer att utbildningsnämnden i stora delar har goda rutiner och strukturer för kontroller inom verksamhetssystemet. Det saknas dock en rutin för gallring av behörigheter i systemet. I granskningen framkom att avslut av behörigheter ska ske genom ansvarig chef, men att detta ofta fördröjs och istället uppmärksammas vid nyanställning. Revisionen bedömer att utbildningsnämnden bör tillse att gallring sker systematiskt, i syfte att säkerställa kontrollen av behörigheter till systemet.

Unikum

Unikum används av förskola och grundskola för pedagogiska planeringar, bedömningar, vid utvecklingssamtal samt i en särskild modul rörande arbetet med särskilt stöd. I den senaste delas känslig information kring enskilda elevers stödbehov med dokument som pedagogisk utredning och åtgärdsprogram.

Revisionens bedömning är att Unikum i dagsläget saknar relevanta funktioner för att tillse en ändamålsenlig intern kontroll samt styrning av behörigheter. Revisionens granskning visar att det finns ett behov av att stärka möjligheter och rutiner för behörighetstilldelning samt att det finns skäl att se över vilka roller som ska finnas i systemet. Revisionen anser vidare att det är en brist att det saknas tillgång till systemloggar, vilket innebär att det inte är möjligt att genomföra systematiska loggkontroller. Unikum innefattar information som endast omfattas av barn- och skolnämndens verksamheter, dock ligger systemägarskapet under utbildningsnämnden. Detta aktualiserar åter frågan om ansvarsfördelning mellan nämnderna.

Revisionsrapportens rekommendationer

Mot bakgrund av revisionens granskning rekommenderas att:

- Samtliga nämnder ser över rutiner för gallring av behörigheter.

2018-11-15

Diarienummer

BSN 2018/1102

- Utbildningsnämnden och barn- och skolnämnden ser över och säkerställer att ansvarsfördelningen avseende ägarskap och förvaltning av granskade IT-system är tydlig samt att,
- dessa säkerställer att systematiska loggkontroller genomförs i samtliga system samt,
- tillser att det finns ändamålsenliga rutiner för behörighetstilldelning och roller.

Barn- och skolnämndens synpunkter

Barn- och skolnämnden anser att det är av vikt att det, utifrån de uppgifter som framkommit i den genomförda granskningen, vidtas åtgärder för att säkerställa en rättssäker hantering av känsliga uppgifter i systemen.

Beslutet om att förlägga systemägarskapet hos utbildningsförvaltningen hade vid tidpunkten för detsamma säkert goda avsikter utifrån att kunna samla kompetens på ett ställe och därigenom effektivisera processer och beslutsgång. Med förtydligade krav på myndigheters personuppgiftsansvar är det angeläget att säkerställa förutsättningarna för detta.

Barn- och skolnämndens uppdrag från kommunstyrelsen är tydligt.

- *En likvärdig förskola och skola för alla barn och elever i Lunds kommun*
- *Att stärka alla barn och elevers förutsättningar att nå målen*
- *Minskat administrativt arbete för lärarna*
- *En enhetlig och tydlig styrning av förskola och skola*
- *En ändamålsenlig och effektiv organisation*
- *Förbättrade förutsättningar för utveckling och kvalitet i verksamheten*
- *Bättre hälsa och minskad sjukfrånvaro bland skolans och förskolans personal*

För att kunna leva upp till ovan mål krävs egen rådighet, befogenhet och möjlighet att utveckla systemen i takt med organisationen oavsett var systemägarskap och systemförvaltarskap ligger organiserat. Detta medför att överenskommelser behöver upprättas mellan barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen för att tydliggöra att i systemägarskap och systemförvaltarskap innefattas utveckling av dessa.

Rutiner för gallring av behörigheter

Vad gäller gallring av behörigheter i systemen är det en rutin som saknas inom barn- och skolförvaltningen, därav saknas riktlinjer för

2018-11-15

Diarienummer

BSN 2018/1102

hur sådant ska ske. Det krävs att det skapas en skriftlig rutin för hur behörigheter fördelas samt hur dessa uppdateras i enlighet med revisionens bedömning.

Säkerställa att ansvarsfördelningen avseende ägarskap och förvaltning av granskade IT-system är tydlig

Systemägarskap och systemförvaltarskap för både barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden ligger i dagsläget i enlighet med utbildningsnämndens reglemente under utbildningsnämndens ansvarsområde. Då nämnderna utgör två olika myndigheter råder sekretess mellan dessa. Utifrån att barn- och skolförvaltningen är personuppgiftsansvarig myndighet krävs att personuppgiftsbiträdesavtal, alternativt rättsakter, kopplat till respektive systemleverantör utarbetas. Vidare krävs personuppgiftsbiträdesavtal/rättsakter kopplat till utbildningsförvaltningens hantering av personuppgifterna som behandlas inom respektive verksamhetssystem. Det krävs alltså att barn- och skolförvaltningen utarbetar två olika personuppgiftsbiträdesavtal/rättsakter; ett för systemleverantören och ett för utbildningsförvaltningen.

Säkerställa att systematiska loggkontroller genomförs i samtliga system

I dagsläget kan inte loggkontroller genomföras fullt ut i Procapita och endast i modulen *särskilt stöd* i Unikum. För att fullfölja lagkraven krävs det att det inför upphandling av system skrivs in att genomförandet av loggkontroller är ett upphandlingskriterium.

Tillse att det finns ändamålsenliga rutiner för behörighetstilldelning och roller

Det finns redan i dagsläget ändamålsenliga rutiner för tilldelning av behörighet i samtliga granskade system. Däremot har en önskan från systemförvaltare för Unikum uttryckts kring utarbetandet av fler roller i systemet för att därmed undvika förfrågningar om administratörsbehörighet i systemet, något som endast ett fåtal funktioner inom barn- och skolförvaltningen har behov av.

Utifrån ovan är det barn- och skolförvaltningens samlade bedömning att ansvaret behöver tydliggöras genom avtal och skriftliga rutiner för arbetet framåt.

2018-11-15

Diarienummer

BSN 2018/1102

Förvaltningens förslag till beslut

Barn- och skolnämnden föreslås besluta

- att ställa sig bakom kommunrevisionens rekommendationer
- att det utifrån revisionens rekommendationer upprättas personuppgiftsbiträdesavtal alternativt rättsakter för att säkerställa ansvarsfördelning och ansvarsutkrävande mellan barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden, samt
- att det i systemägarskapet ingår utveckling av systemen
- att ovan görs i samverkan mellan barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Linda Vedestig
Samordnande utredare

Beslut expedieras till:
Kommunrevisionen
Utbildningsnämnden
Akten